

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33792
Nom	Espais rurals
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1318 - Grau de Geografia i Medi Ambient	Facultat de Geografia i Història	2	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1318 - Grau de Geografia i Medi Ambient	602 - Espais Rurals	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
SANCHIS IBOR, CARLOS ABELARDO	195 - Geografia

RESUM

La present assignatura pretén introduir l'alumne en el coneixement i ús dels temes clau que defineixen els fenòmens i processos presents en els espais rurals, tant en països en desenvolupament (com per exemple l'exclusió social o la pobresa rural) com a països desenvolupats (abordant temes clau com la Política Agrària Comuna, o els canvis recents que estan donant lloc a una creixent multifuncionalitat dels espais rurals) com als països en desenvolupament (amb temes com l'exclusió social o la pobresa). Atès que aquesta matèria s'imparteix al Grau de Geografia i Medi Ambient, es presta una especial atenció a contextualitzar els espais rurals des d'una perspectiva geogràfica i, a partir d'ací, establir els principals ponts de connexió amb el medi ambient. Per aquest motiu en els diferents blocs temàtics s'abordaran qüestions amb caràcter ambiental, a més d'un bloc específic sobre problemàtiques i polítiques ambientals en espais rurals.

En conjunt, l'assignatura pretén contribuir al desenvolupament d'actituds de compromís ètic amb les problemàtiques que tenen lloc en els espais rurals, en tant que afecta la qualitat de vida de la població, en un marc de sostenibilitat econòmica, social i ambiental de caràcter global.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No es precisen coneixements previs específics en aquest curs, si bé la lectura en anglès pot resultar molt útil

COMPETÈNCIES

1318 - Grau de Geografia i Medi Ambient

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Comunicació oral i escrita en la llengua pròpia i coneixement d'una llengua estrangera.
- Capacitat de treball individual.
- Capacitat de treball en equips de caràcter interdisciplinari.
- Compromís amb valors d'igualtat de gènere, interculturalitat, igualtat d'oportunitats i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, cultura de la pau i valors democràtics, i solidaritat.
- Aprenentatge autònom, creativitat, capacitat d'iniciativa i esperit emprenedor. Capacitat de resoldre situacions imprevistes.
- Història i pensament de la disciplina geogràfica.
- Geografia humana, econòmica i social.
- Mètodes d'informació geogràfica.
- Metodologia i treball de camp.
- Dimensions temporal i espacial en l'explicació dels processos socials i territorials i mediambientals.
- Relació i síntesi de la informació territorial transversal.
- Relació del medi natural amb l'esfera social i humana.
- Diversitat de llocs, regions i localitzacions i les seues relacions.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

S'espera que l'alumne siga capaç d'interpretar processos i problemes dels espais rurals a diferents escales i procedir amb eficàcia a la selecció i tractament d'informació diversa aplicada a l'estudi de problemes i qüestions concretes, així com l'ús de mitjans complementaris (mapes, estadístiques, etc.) per al tractament i presentació de la informació, el tractament estadístic i elaboració de gràfics i cartografia temàtica i una millora de l'expressió oral i escrita.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Geografia, espais rurals i medi ambient

Definició de conceptes, perspectives epistemològiques i visió del paper dels espais rurals al món.

2. Crisis agràries I modernització-reestructuració als espais rurals en el món.

Transformacions als països en desenvolupament. De la subsistència a la globalització. Efectes sobre les societats rurals i el medi ambient. Les transformacions recents als països desenvolupats (excepte UE). Crisi i modernització agrària. Efectes sobre els espais i paisatges rurals.

3. Espais rurals, activitats i polítiques agràries a la Unió Europea.

Els espais rurals a Europa. Política Agrària Comuna. Característiques, evolució, transformacions recents i impacte territorial a Europa. La Política Agrària Comuna en el context mundial. La dialèctica proteccionisme-desenvolupament. Debats entorn a les perspectives futures de la Política Agrària Comuna.

4. Noves temàtiques clau en el present i futur dels espais rurals: diversificació i multifuncionalitat. Cap al desenvolupament dels espais rurals.

Nous processos multifuncionals als països desenvolupats. Modernització i canvi social. Fluxos demogràfics i ruralitat: oci i mercats de treball. Envel·liment, joves i gènere. Habitatge, sanitat, educació i serveis socials. Exclusió i pobresa. Gestió del territori i processos emergents de governança rural.

5. Gestió del mediambient i els recursos naturals del medi rural

Medi rural i recursos naturals. Polítiques hidràuliques i agricultura de regadiu. Gestió dels recursos forestals. Conflictes ambientals i socials pels nous usos al medi rural dels països desenvolupats.

6. Una visió de síntesi: sostenibilitat socioeconòmica i ambientals als espais rurals.

Conclusions i visió global del tema dels espais rurals. Camins de futur, polítiques recents i experiències actuals.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Altres activitats	15,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs en grup	15,00	0
Elaboració de treballs individuals	15,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	5,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Projecció de dues pel·lícules i debat sobre les conseqüències de la despoblació del medi rural. El desenvolupament de l'assignatura s'estructura en 2 sessions setmanals, teòriques i pràctiques. Les sessions teòriques, basades en metodologies actives, es recolzaran puntualment amb la projecció d'audiovisuals breus. Les pràctiques estaran basades en el reconeixement de les fonts d'informació per a l'estudi del medi rural, principalment estadístiques, i centrades en la millora de l'expressió parlada i escrita de l'alumne.

L'estudiant comptarà també amb 3 hores setmanals per a tutories.

Les qüestions teòriques analitzades es completen amb el desenvolupament d'activitats complementàries, entre elles :

- Una excursió de jornada completa un espai rural d'una comarca de l'interior valencià amb entrevistes amb agents locals.
- Projecció de dues pel·lícules i debat sobre les conseqüències de la despoblació del medi rural

AVALUACIÓ

Es proposa un sistema d'avaluació que combine l'esforç continuat durant el curs i una prova final escrita.

Durant el desenvolupament del curs l'estudiant haurà de realitzar treballs i activitats complementàries relacionades amb els temes que integren el programa, que seran proposades i corregides durant les classes pràctiques. Les activitats complementàries i treballs pràctics podran suposar per a l'estudiant fins a una qualificació de cinc punts.

Existirà a més una prova final escrita que consistirà en el desenvolupament d'aspectes concrets del temari. La prova final escrita podrà suposar fins a un màxim de cinc punts sobre la qualificació global.

Perquè ambdues qualificacions puguin ser ponderades, l'estudiant haurà d'aprovar en la prova final escrita.

En la resta de convocatòries posteriors a la primera també serà imprescindible haver lliurat totes les pràctiques i treballs.

Ponderació de l'evaluació

Exam: 50%

Práctiques: 35%

Activitats complementàries: 15%

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Cloke, P., Marsden, T., Mooney, P. (2006): Handbook of Rural Studies. Sage, London, England.
- FAO (varios años): El estado mundial de la agricultura y la alimentación. Publicación anual. <http://www.fao.org>
- OCDE/FAO (2009): Perspectivas de la Agricultura en el mundo. <http://www.fao.org>
- Woods, M. (2005): Rural Geography. Sage, London, England.
- Molinero, F., et al. (Coord.) (2004): Atlas de la España Rural, Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. Secretaría General Técnica.

Complementàries

- Brouwer, F. (Ed.) (2004): Sustaining Agriculture and the Rural Environment. Governance, Policy and Multifunctionality. Edward Elgar Publishing, Cheltenham, UK.
- CERAMAC (Ed.) (2003): Innovations in rural areas: 4e colloque franco-britannique de Géographie rurale. Worcester (2002). Ceramac, Clermond-Ferrand.
- FAO (2002): La agricultura en el mundo: hacia 2015/2030. Organización de las Naciones Unidas para la Agricultura y la Alimentación. <http://www.fao.org>
- García Pascual, F. (Coord.) (2001): El mundo rural en la era de la globalización: incertidumbres y potencialidades. Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. Secretaría General Técnica Universidad de Lleida.

- García Ramón, M.D., Tulla, A.F., Valdovinos, N. (1995): Geografía Rural. Síntesis, Madrid.
 - Ilbery, B. (1998): The geography of rural change. Longman, Essex.
 - Labrianidis, L. (Ed.) (2004): The future of Europe's rural peripheries. Aldershot, Ashgate, England.
 - Molinero, F. (1990): Los espacios rurales: agricultura y sociedad en el mundo. Ariel. Barcelona.
 - Nogués, S. (2004): El futuro de los espacios rurales. Servicio de Publicaciones de la Universidad de Cantabria.
 - Overbeeck, G., Terluin, I. (Ed.) (2006): Rural areas under urban pressure: case studies of rural-urban relationships across Europe. LEI Wageningen, The Hague.
 - Van Huylenbroeck, G., Durand, G. (2003): Multifunctional agriculture: a new paradigm for European agriculture and rural development. Ashgate, England.
 - Vaz, T., Nijkamp, P., Rastoin, J.L. (2009): Traditional food production and rural sustainable development: a European challenge. Farnham, Ashgate, England.
 - VV.AA (2002): Los espacios rurales entre el hoy y el mañana. Actas del XI Coloquio de Geografía Rural. Asociación de Geógrafos Españoles, Grupo de Geografía Rural. Universidad de Cantabria, Santander.
 - Wilson, G.A., (2007): Multifunctional Agriculture. A Transition Theory Perspective. Cabi, Oxfordshire, UK.
 - Revistas:
 - ©\ Journal of Rural Studies
 - ©\ Sociologia Ruralis
 - ©\ AGER: Revista de Estudios sobre Despoblación y Desarrollo Rural
- Igualmente, se habrá que consultar sitios web sobre cuestiones de políticas agrarias y desarrollo rural:
- ©\ Comisión Europea: http://ec.europa.eu/agriculture/index_es.htm,
 - ©\ Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino: <http://www.marm.es/>,
 - ©\ Departamentos de Agricultura y de Desarrollo Económico y Social de la FAO: <http://www.fao.org>